

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola Olešnice, okres Rychnov nad Kněžnou

Adresa: 517 36 Olešnice 63

Identifikátor školy: 600 097 340

Termín konání orientační inspekce: 30. - 31. květen 2001

Čj.	096 172/01-5124
Signatura	oi6bu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Olešnice je neúplná základní škola, kterou ve školním roce 2000/2001 navštěvovalo 27 žáků ve dvou třídách prvního až pátého ročníku. Spojené jsou první, druhý a čtvrtý ročník, druhou třídu tvoří žáci třetího a pátého ročníku. Výuka žáků probíhá ve dvou kmenových třídách. Pro výuku tělesné výchovy mají žáci k dispozici tělocvičnu, která se nachází v přízemí budovy.

Zřizovatelem školy je Obecní úřad Olešnice, který sídlí společně se základní školou v jedné budově. Třídy, kabinet a ředitelna jsou umístěny v prvním patře, kancelář starosty obce je v přízemí. Výuka tak není narušována návštěvami a jednáním na obecním úřadu.

Základní školu navštěvují žáci z Olešnice, Radostovic a Hoděčína.

Při základní škole není zřízená školní družina, stravování žáků ani zaměstnanců školy není zajišťováno. Rodiče žáků neprojevíli opakovaně o tyto činnosti zájem, pro žáky je zajišťován pitný režim a odběry svačín.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu konání orientační inspekce byla sledována práce v obou třídách. Hospitace byly provedeny v předmětech český a anglický jazyk, matematika a přírodověda.

Plánování a příprava výuky

Výuka ve všech ročnících probíhá podle schváleného vzdělávacího programu MŠMT Základní škola čj. 16847/96-2 a jeho doplňků, schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod. čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Časové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami.

V době konání orientační inspekce byly předloženy tematické plány pro výuku všech předmětů. Plánování vychází ze vzdělávacího programu a je upravováno podle využívaných učebnic. Plány korespondují se vzdělávacím programem, je zajištěna kontinuita výuky a eliminována duplicita učiva. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Učitelky přistupují k přípravě na vyučování zodpovědně. Všechny hodiny měly promyšlenou strukturu. Při výuce využívají učitelky jeden počítač, umístěný v kabinetu sousedícím se třídou, dále vlastnoručně vyrobené pomůcky, obrazový materiál, doplňující literaturu a množství namnožených pracovních listů.

V letošním školním roce jsou ve škole čtyři integrovaní žáci se specifickými vývojovými poruchami učení. Obě vyučující jsou o žácích informovány, mají zpracované individuální plány a spolupracují s pedagogicko psychologickou poradnou.

Ve škole jsou zavedeny tři zájmové kroužky, náboženství, výpočetní technika a anglický jazyk. Nepovinné předměty na škole vyučovány nejsou.

Podmínky výuky

Jedna vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni základní školy. Druhá vyučující má vysokoškolské vzdělání na pedagogické fakultě, vystudovala však obor cestovní ruch a je tudíž z hlediska výuky na prvním stupni bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost je v rozporu s § 2 odst. 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků

a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tím je porušen § 51 odst. 1, 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tato skutečnost se však nepromítá negativně do kvality výchovně vzdělávacího procesu, paní učitelka má zájem doplnit si odborné a pedagogické vzdělání, má státní zkoušku z anglického jazyka a tento předmět na škole vyučuje.

Ředitelka školy je proškolená v reedukační a kompenzační péči o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení.

Prostory pro výuku z hlediska počtu a velikosti místností odpovídají potřebám školy a psychohygienickým zásadám. Obě třídy jsou vhodně a účelně vybaveny nábytkem. Žákovské lavice a židličky jsou staršího data výroby, jsou však opravené a vkusně natřené sladěnými barvami. Ve třídách jsou vždy umístěny lavice a židle několika velikostí. Okna jsou opatřena žaluziemi.

Používané učební pomůcky jsou dle finančních možností postupně modernizovány a doplňovány. Didaktická a výpočetní technika je při vyučování, ale i o přestávkách pravidelně a účelně využívána.

Učební prostředí je podnětné, z estetického hlediska na vysoké úrovni. Obě třídy jsou vyzdobeny aplikacemi z koberců ve tvaru stromu (strom poznání) a domku. Výzdobu tvoří i vystavené práce žáků.

V přízemí budovy je tělocvična, vybavená v dostatečném množství cvičebním náčiním a náradím. Za školou je travnatá plocha s doskočištěm a šplhadly, využívaná i o přestávkách a při výuce některých předmětů (výtvarná výchova, prvouka, přírodověda). K výuce tělesné výchovy mají učitelky a žáci možnost využívat i nedaleký sportovní areál.

Organizace, formy a metody výuky

Struktura sledovaných hodin a stanovené cíle odpovídaly věku žáků prvního stupně základní školy. Organizační pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Při výběru, sledu a množství informací zohledňovaly vyučující náročnost učiva, věkové zvláštnosti a specifika žáků v jednotlivých ročnících.

Ve sledovaných hodinách docházelo ke střídání činností, byly uplatňovány především tradiční vyučovací metody. V hojné míře byla využívána forma řízeného rozhovoru, manipulativní činnosti s kartičkami, sestavování obrázků, práce u tabule a různé činnosti na koberci. Při výuce byl důsledně využíván názor, učitelky uplatňovaly techniky podporující zapamatování učiva. Poměr samostatné práce v odděleních byl vyrovnaný a učitelky volily takové činnosti, aby je zvládli i žáci prvního ročníku. Časový sled výuky dvou a tří ročníků v jedné třídě byl vždy vyvážen. K probíraným tématům byly vhodně vybírány výukové programy na počítači. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika. Učitelky mají k dispozici zpětný projektor. Využívání všech pomůcek, učebnic a techniky bylo účinné, napomáhalo ke zpestření výuky a snadnějšímu osvojení si učební látky.

V úvodu vyučovacích hodin sdělovaly učitelky výchovně vzdělávací cíl. Práce žáků byla v průběhu hodin hodnocena, na závěr probíhalo shrnutí učiva, ocenění výkonu všech žáků.

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení byli zohledňováni, učitelky respektovaly jejich individuální potřeby. Pro žáky s rychlejším pracovním tempem měly vyučující vždy připravené další úkoly s problémovým zadáním. Při řízeném rozhovoru dávaly vyučující všem žákům prostor pro sdělení vlastního názoru. Vhodnou organizací výuky umožňovaly všem žákům úspěšné uplatnění a zapojení se do výchovně vzdělávacího procesu, pracovat individuálním tempem a učit se schopnosti aplikovat učivo.

Ve sledovaných hodinách byl vytvářen prostor pro individuální, párové, ale i skupinové aktivity. Organizace vyučování respektovala psychohygienické zásady. Učitelky zařazovaly méně náročná cvičení na soustředění, relaxační chvílky a žáci dostávali často příležitost pohybovat se při plnění zadaných úkolů po třídě. Vyučovací čas byl vždy efektivně využit. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Motivace a hodnocení

Ve sledovaných hodinách využívaly obě vyučující vstupní motivační metody. V průběhu výuky učivo aktualizovaly a v hojně míře zařazovaly mezipředmětové vztahy. Často využívaly příklady z praxe, snažily se o navozování životních zkušeností žáků, zařazovaly poznatky z regionu i místního prostředí. V úvodu vyučovací jednotky si prověřovaly výchozí znalosti a dovednosti žáků, v průběhu vyučování pak využívaly motivačních výzev a častého vyhodnocování dílčích výsledků práce žáků. Oceňována byla i práce výukově slabších žáků a každé zlepšení jejich výkonu.

Otázky při zkoušení a prověřování znalostí byly zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva, na pochopení vztahů a souvislostí a na aplikaci učiva. Opakování vždy navazovalo na probranou a procvičenou látku, vytvářelo zpětnou vazbu pro žáky i učitele.

Hodnocení bylo vždy objektivní, spravedlivé a učitelkami zdůvodněné, bylo převážně pozitivně zaměřeno. Výsledky byly dle rozsahu a možností sdělovány ihned. Frekvence hodnocení známkou je přiměřená. Učitelky využívaly i jiné hodnotící prvky (plusáky, obrázky). Vždy respektovaly individuální dispozice žáků.

Při plnění úkolů si učitelky vždy ověřovaly pochopení zadaných cvičení, upozorňovaly žáky na klíčová úskalí, poskytovaly pomoc a radu, při obtížích cvičení se žákem individuálně vypracovaly. Při zadávání úkolů byla vždy respektována zásada přiměřenosti.

Žáci jsou vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení a odpovědnosti. Učitelky oceňují jejich snahu a pokrok.

Interakce a komunikace

Komunikace při výuce byla ve sledovaných hodinách založena na vzájemné důvěře. Žákům jsou známá pravidla jednání a chování, snaží se je akceptovat a dodržovat. Učitelky respektovaly osobnost žáků, vytvářely prostor pro diskusi, žáci dostávali v průběhu vyučování dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Myšlenky obsažené v žakovských odpovědích byly dále rozvíjeny.

Žáci jsou k sobě tolerantní, vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami jsou velmi pěkné. U obou vyučujících je zřejmá snaha o vytváření pozitivně laděného psychosociálního prostředí.

Verbální i neverbální projev vyučujících podporuje u žáků kladný vztah ke škole. Žáci nejsou stresováni, učitelkám plně důvěřují a reagují zcela spontánně a přirozeně. Projevy nežádoucího chování byly učitelkami citlivě potlačeny tak, aby nedošlo k narušení vzájemné komunikace.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Oblast motivace a hodnocení, rovněž interakce a komunikace jsou na vynikající úrovni.

Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech je na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka základní školy předložila materiál Dlouhodobý plán práce školy - koncepce, ve kterém vychází z analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází. V koncepci se zaměřuje na vylepšení materiálních podmínek výuky, činnost školy, spolupráci s okolními školami, osobní rozvoj ředitelky, vztahy uvnitř školy, spolupráci s rodiči a obcí. Koncepce je datována a opatřena podpisem ředitelky školy.

Střednědobé plánování je koncipováno do Plánu práce ZŠ Olešnice pro školní rok 2000/2001. Materiál obsahuje tři stěžejní oblasti, na které se ředitelka ve svém plánování zaměřuje, a to výchovnou činnost, vyučovací proces a organizační opatření. Součástí plánu je i do měsíců rozpracovaný souhrn jednotlivých akcí, schůzek, porad a kontrolní činnost ředitelky školy.

Operativní plánování provádí ředitelka školy společně s druhou učitelkou, aktuální úkoly jsou řešeny okamžitě. Plány jsou reálné a tvoří funkční součást řízení školy.

Organizování

Samostatný organizační řád není vzhledem k velikosti školy zpracovaný. Ve škole pracuje ředitelka školy, jedna učitelka a jedna provozní pracovnice. Kompetence a úkoly pedagogických pracovníků vycházejí z Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, který vydalo MŠMT ČR pod čj. 14 269/2001-26 dne 16. května 2001. Pracovní náplně jsou jasně stanoveny, každoročně upřesňovány v začátku školního roku. Provozní pracovnice byla s pracovní náplní prokazatelně seznámena.

Organizace provozu školy odpovídá obecně závazným předpisům se zohledněním místní situace.

Pedagogická rada jako poradní orgán ředitelky školy se schází čtyřikrát ročně, z jednání jsou pořizovány písemné záznamy. Obsahem jednání je především pedagogická problematika, otázky organizační a provozní.

Z povinné dokumentace školy byla kontrolována podkladová dokumentace včetně rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, rozvrhy hodin, učební plán, záznamy z jednání pedagogických rad, provozních porad, školní řád, personální dokumentace, Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000, kniha úrazů, vysvědčení vydané za první pololetí školního roku 2000/2001.

Dokumentace (pokud je určeno) je vedena na předepsaných tiskopisech, zodpovědně, v souladu s platnými právními normami a doporučeními MŠMT. Drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu konání orientační inspekce.

Školní řád je stanoven v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 29/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů a je vyvěšen na chodbě a ve třídách. Je opatřen razítkem, datem a

podpisem ředitelky školy.

Rozvrh je sestaven dle platných předpisů. Dozory o přestávkách na chodbě a ve třídách provádějí obě učitelky současně.

Osobní dokumentace zaměstnanců a osobní údaje o žácích školy jsou zabezpečeny proti zneužití. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni čtyřikrát ročně na třídních schůzkách. V případě závažnějších problémů jsou rodiče žáka vyzváni k osobní návštěvě školy. Žákovské knížky obsahují zápisy o konkrétním učivu, ze kterého byl žák klasifikován, sdělení rodičům jsou smysluplná. Rodiče žáků často navštěvují školu i mimo třídní schůzky, sami se informují o žacích, v případě nemoci docházejí žákům pro domácí úkoly a intenzivně se zajímají o výuku.

Spolupráce s obcí je pravidelná. Téměř každodenní kontakt ředitelky školy se starostou obce umožňuje operativní řešení neodkladných úkolů. Problematika školy patří mezi priority při jednáních obecního zastupitelstva.

Vnitřní i vnější informační systém školy je funkční. Ředitelnu školy využívá bez omezení i druhá učitelka, jsou zde vyvěšeny všechny důležité a potřebné informace. Ředitelka prezentuje úspěchy a činnost školy ve výroční zprávě, zajišťuje zviditelnění školy na veřejnosti. Žáci vystupují na jednáních obecního zastupitelstva, na zlaté svatbě, připravují kulturní pásmo ke Dni matek, mikulášskou besídku a karneval. Obec ve spolupráci se školou vydává Zpravodaj obcí Olešnice a Hoděčín, ředitelka školy zasílá příspěvky do regionálního tisku. Vede kroniku školy a současně je ve funkci kronikářky obce. Její rozhodnutí jsou včasná a jednoznačná.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení ředitelky školy navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. K vedení pracovníků využívá především každodenního setkávání při řešení aktuálních situací, jednání pedagogických rad a provozních porad. Ředitelka školy vytváří optimální podmínky pro uplatňování tvořivosti a iniciativy pracovníků, využívá jejich schopností a nápadů.

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je věnována soustavná péče. Podle potřeb školy a zájmu pracovníků jsou vybírány především vzdělávací akce z nabídky Pedagogického centra v Hradci Králové. Vzhledem ke skutečnosti, že na škole jsou pouze dvě pedagogické pracovnice a nemůže být narušena výuka, vyhovují učitelkám akce konané v odpoledních hodinách nebo o vedlejších prázdninách.

Od začátku školního roku působí na škole nová začínající a nekvalifikovaná učitelka, která se však velmi zajímá o doplnění odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni základní školy. Ředitelka školy je zkušená učitelka a zajišťuje tak této učitelce soustavnou metodickou pomoc.

Ředitelka školy nemá zpracovaná kritéria pro přidělování nenárokových složek platu v písemné podobě. Má však ujasněnou představu o principech morálního a hmotného stimulování pracovníků.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy provádí pravidelnou kontrolu vedení povinné dokumentace, provozu školy a hospodaření s prostředky přidělenými ze státního rozpočtu. Plán kontrolní činnosti má zpracovaný do plánu práce. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s ostatními pracovníky, jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků, náměty ke zlepšení

provozu školy.

Hospitační činnost ředitelky školy je omezena již zmiňovanou skutečností, že na škole není žádný jiný pedagogický pracovník, který by zajistil výuku v době nepřítomnosti ředitelky školy. Tuto situaci ředitelka řeší kromě hospitací i krátkými vstupy do hodin, kontrolou písemných prací žáků a vhodným spojováním ročníků. V letošním školním roce uskutečnila tři hospitace, předložila hospitační záznamy, ve kterých stručně zachycuje průběh hodiny, zaměřuje se na používané metody a formy práce a na celkovou organizaci vyučování dvou ročníků v jedné třídě. O problémech s výukou diskutuje se začínající učitelkou denně i mimo hospitační návštěvy.

Škola vykazuje dobrou připravenost žáků při přechodu do vyšších ročníků plně organizované spádové školy, se kterou úzce spolupracuje v zadávání prověrek, testů, konzultaci dosahovaných výsledků a sjednocování používaných učebnic. Intenzivní je také spolupráce se školami malotřídního typu (oslava Dne Země, sportovní soutěže, výlety).

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování je vzhledem k velikosti a podmínkám školy na velmi dobré úrovni. Organizování, vedení a motivování a rovněž kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita řízení základní školy hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitele školy před inspekcí ze dne 24. 5. 2001,
- Výroční zpráva o činnosti Základní školy v Olešnici za školní rok 1999/2000,
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 10. 9. 1999,
- Školní řád ze dne 1. září 1999,
- Plán činnosti ZŠ Olešnice na školní rok 2000/2001,
- Dlouhodobý plán práce školy - koncepce ze srpna 1997,
- rozvrhy hodin ve školním roce 2000/2001,
- personální dokumentace pracovníků základní školy ve školním roce 2000/2001,
- tematické plány pro školní rok 2000/2001,
- pracovní náplň provozní pracovnice ze dne 1. 8. 1997,
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2000/2001,
- vysvědčení vydané za první pololetí ve školním roce 2000/2001,
- učební plán školy pro školní rok 2000/2001,
- zápisy z jednání pedagogických rad ve školních letech 1999/2000, 2000/2001,
- kniha úrazů,
- individuální plány ve školním roce 2000/2001,

- záznamy z hospitací ve školním roce 2000/2001,
- kronika školy, fotodokumentace,
- vzorek žákovských knížek a sešitů žáků ve školním roce 2000/2001,
- Inspekční zpráva ze dne 20. června 1997.

ZÁVĚR

Základní škola Olešnice, okres Rychnov nad Kněžnou poskytuje základní vzdělání v rozsahu 1. - 5. postupného ročníku.

Od poslední komplexní inspekční kontroly v roce 1997 došlo ke zlepšení materiálního a technického vybavení školy, výrazně se zlepšila spolupráce se spádovou školou a školami malotřídních typů, zlepšily se podmínky pro výuku tělesné výchovy ve venkovním prostoru.

Škola plní svoji výchovně vzdělávací funkci na velmi dobré úrovni, rovněž řízení školy je velmi dobré.

Celková úroveň kvality vzdělávání a kvality řízení je velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Martina Bělková	M. Bělková v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 18. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 6. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Milada Vránová

M. Vránová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	30. 7. 2001	096 220/01-5124
Zřizovatel:	30. 7. 2001	096 221/01-5124
Rada školy:	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.

